

Sygn. akt I ACa 1106/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2006 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Barbara Kurzeja (spr.)
Sędziowie :	SA Małgorzata Wolczańska SA Ewa Jastrzębska
Protokolant :	Łukasz Zgoda

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2006 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 27 kwietnia 2006 r., sygn. akt XX Cgg 28/06

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala.

Sygn. akt I ACa 1106/06

UZASADNIENIE

Powódka wniosła o zobowiązanie pozwanej (...) do naprawienia szkody wywołanej ruchem zakładu górniczego w budynku mieszkalnym położonym w R. przy ulicy (...), poprzez dokonanie rozbiórki budynku, usunięcie materiału rozbiórki, uporządkowanie terenu i wykonanie robót towarzyszących.

Pozwana (...) wniosła o oddalenie powództwa wskazując, że powódka jest tylko współwłaścicielem nieruchomości i pozostali współwłaściciele żądali już dokonania rozbiórki budynku ale ich powództwo prawomocnie oddalono wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach w sprawie

o sygn. akt I C 369/03. Podniosła również zarzut powagi rzeczy osądzonej wskazując, że o żądaniu powódki zasądzenia kosztów wykonania rozbiórki orzekł już prawomocnie Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt I C 325/03, oddalając powództwo.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił powództwo w całości i orzekł o kosztach procesu ustalając, co następuje:

Budynek mieszkalny położony w R. przy ulicy (...) jest kamienicą, w której znajdują się trzy wyodrębnione lokale mieszkalne. Właścicielką jednego z lokali jest powódka. Stan budynku, w związku z prowadzoną eksploatacją górniczą jest zły i w prowadzonych postępowaniach sądowych prawomocnie rozstrzygnięto, że naprawa szkody winna nastąpić przez wypłatę odszkodowania, zaś sam budynek winien być rozebrany, ponieważ stanowi zagrożenie dla mieszkańców. Ostateczną decyzją z dnia 23 lipca 2003 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w R., nakazał współwłaścicielom wyłączyć budynek z użytkowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w sytuacji gdy budynek jest uszkodzony na skutek robót górniczych w takim stopniu, że zagraża życiu i zdrowiu mieszkańców, współwłaścicielowi (powódce) przysługuje prawo domagania się aby pozwana usunęła na własny koszt wyrządzoną szkodę poprzez rozebranie budynku i to pomimo nie nałożenia na właścicieli takiego obowiązku przez organ administracji publicznej. Na tej podstawie Sąd pierwszej instancji orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 94 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze, oddalając wcześniej prawomocnym postanowieniem zarzut powagi rzeczy osądzonej.

Od powyższego wyroku apelację wniosła pozwana (...) domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania „przy uwzględnieniu kosztów procesu”.

Skarżący zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa materialnego art. 94 ust. 1 i 4 p.g.g. poprzez przyjęcie, że pozwana zobowiązana jest do naprawienia szkody w zakresie ustalonym w orzeczeniu oraz art. 33 p.g.g. poprzez przyjęcie, że przepisy te umożliwiają przedsiębiorcy górnictwu wstąpienie w obowiązki właścicieli, w zakresie dysponowania własnością do nieruchomości budynkowej. Zarzuciła również naruszenie art. 199 k.p.c. podnosząc zarzut powagi rzeczy osądzonej i wskazała na sprzeczność ustaleń sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności za nieuzasadniony należało uznać podniesiony przez skarżącą zarzut powagi rzeczy osądzonej gdyż nie zachodzą w sprawie niniejszej przesłanki wymienione w przepisie art. 366 k.p.c., skoro w sprawie toczącej się pomiędzy stronami przed Sądem Okręgowym w Katowicach, pod sygn. akt I C 369/03 na przedmiot żądania odszkodowawczego składał się również koszt rozbiórki budynku i żądanie to oddalono jako przedwczesne, zaś w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt I C 325/03 powódka nie była stroną procesu.

Zarzut naruszenia prawa materialnego okazał się natomiast uzasadniony.

Przystępując do rozważenia podniesionego przez skarżącą zarzutu naruszenia art. 94 p.g.g. zważyć na wstępie należy, że zawarte w nim pojęcie „przywrócenie stanu poprzedniego” jest tożsame ze sposobem naprawienia szkody określonym w art. 363 § 1 k.c., która polega na restytucji naturalnej rozumianej jako doprowadzenie rzeczy do takiego stanu jaki posiadała przed wyrządzeniem szkody. Oznacza to, że w przypadku uszkodzenia budynku restytucja naturalna winna doprowadzić do przywrócenia jego funkcji użytkowej.

Przepis art. 95 ust. 1 p.g.g. przewiduje natomiast, że roszczenie poszkodowanego ogranicza się z kolei do świadczenia w pieniądzu zawsze wtedy, gdy restytucja naturalna jest niemożliwa.

Nie ulega wątpliwości, że w ramach przywrócenia stanu poprzedniego może wchodzić w grę nie tylko odtworzenie stanu, który istniał przed wyrządzeniem szkody, ale także dostarczenie poszkodowanemu, w miejsce dóbr utraconych, dóbr zamiennych tego samego rodzaju.

Nie wchodzi tu natomiast w rachubę zobowiązanie przedsiębiorcy górniczego do dokonania rozbiórki uszkodzonego budynku jako nie tylko niemieszczące się

w ramach przyjmowanych na tle stosowania art. 363 k.c. w literaturze przedmiotu i orzecznictwie sposobów naprawienia szkody ale i z uwagi na to, że wykonanie rozbiórki budynku uzależnione jest od uprzedniego uzyskania przez właścicieli budynku zezwolenia na jego wyburzenie i dopełnienia przez nich wszelkich wymaganych przez prawo budowlane formalności (decyzja Prezydenta Miasta R. - k. 12). Tego rodzaju czynności nikt za właścicieli budynku dokonać nie może i stosownie do mających w sprawie niniejszej zastosowanie przepisów art. 199 - 209 k.c. w zw. z art. 19 ustawy

o własności lokali, powódce nie przysługuje samodzielna legitymacja prawnomaterialna do dochodzenia żądania związanego z rozporządzeniem nieruchomością, w której dwa z wyodrębnionych lokali stanowią własność innych osób. Dochodzone w sprawie niniejszej roszczenie nie należy bowiem do czynności zachowawczych, zmierzających do ochrony wspólnego prawa (art. 206 k.c.).

Oznacza to, że w związku z koniecznością dokonania rozbiórki uszkodzonego budynku roszczenie jego właścicieli, wobec niemożliwości dokonania restytucji naturalnej, sprowadza się wyłącznie do roszczenia odszkodowawczego w wysokości poniesionych lub przewidywanych kosztów jego rozbiórki (art. 94 i 95 p.g.g.).

Z tych przyczyn i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zaskarżony wyrok podlegał zmianie przez oddalenie powództwa.